

גידול צפרדעים ליצוא (רגלי צפרדעים), נאות חככר 87-1986.

יוסף הלר - אוניברסיטת ירושלים.

מדיני משה - נאות-הככר.

מבוא

הרעיון לגדול צפרדעים בכדי ליצא את רגליהם עלה משלושה טעמים:

א. רגלי צפרדעים נחשב למעדן בארצות אירופה ובארה"ב, לכן גידול זה פודה מחירים גבוהים.

ב. מתוך עיון במאמרים המתפרסמים בעולם בנושא רגלי צפרדעים עולה שהביקוש הולך וגדל, היצור הולך וקטן בגלל דילולים בטבע.

ג. תנאי מזג האוויר המצויים בככר סדום ובכלל בערבה, עשויים לאפשר קיצור זמן הגידול לכדי 1/2 - 1/4 מהזמן הדרוש באיזורם הטבעי, בתנאי גידול אינטנסיביים.

חומרים ושיטות

לצורך הגידול נבחר הצפרדע, שמוצאו בארה"ב, הנקרא "בולפרוג". יחודו בגודלן - הבוגר מגיע לכדי 500-600 גרם ולצורך שיווקו מגדלים סביב 250 גרם, כאשר החלק הנסחר בגודל זה מגיע לכדי 130 גרם (הרגלים).

הבאנו משלוח אחד של 41 יחידות צפרדעים מארה"ב כגרעין רבייה וקלטנו אותם בנאות הככר (חלקם מתו במשלוח).

הצפרדעים הגיעו בגודל של כ-180-150 גרם וכונסו בבריכת ברזל בגודל 0.6x2.5x2.5 מ'. הבריכה מולאה במחציתה מים ולתוכה הוכנסו בלוקים עם 4 חורים, ששימשו את הצפרדעים למסתור ומנוחה וכן, משטח גדול 0.5x1.0 מ' בגובה פני המים, כרמפה לצייד.

הבריכה צוידה בגופי חימום לשימוש בלילות קרים; במשאבת עירבול מים; בכניסת מים עם מצוף לשמירת גובה פני המים בבריכה ובתאורת לילה למשיכת חרקים.

תוצאות ודיון

הצפרדעים נקלטו כנאות-הככר במצב של תרומה (הצפרדעים בארץ-מוצאם נמצאים בתרדמת חורף כ-4-6 חודשים).

בעשרת הימים הראשונים לקליטתם מתו כ-20 פרטים בקצב של 1-2 ליממה. ביום מסויים מתו שבעה פרטים. לאחר מחשבה, נמצא שטמפרטורת לילה היורדת לכדי 4 מעלות עשויה להיות הסיבה למוות ואז עשינו שימוש בגופי חימום ושמרנו על טמפי לילה של כ-10 מעלות. ואכן, התמותה נפסקה כמעט כליל. במשך חודש וחצי נוספים, שבהם נמצאו הצפרדעים בתרדמה מלאה, מתו עוד 6 בקצב של 1 לשבוע. לקראת אמצע פברואר, עם התחממות טמפי הלילה, הופסק החימום וגם החלה פעילות של הצפרדעים בתוך המים.

בצפרדעים האחרונים שמתו אובחנה המחלה הנקראת "רגל אדומה". לאחר התייעצות, בוצע שימוש של אנטיביוטיקה במים. בשלב זה הותקן בתוך הבריכה מסך לבן, שהוקרן עליו אור בלילה. בתצפית שנעשתה במשך ימים אחדים מאוחר יותר, הצפרדעים ביצעו צייד של חרקי לילה וזה היה כמעט המזון היחיד שלהם, להוציא נסיונות האכלה ידניים שלא עלו יפה. כמו כן, בתוך המים של הבריכה התפתחו זחלי יתושים ותולעים שחיו במים, כך שיש להניח, שגם הם היוו מקור מזון לצפרדעים. במשך חודשיים נוספים, עד אמצע אפריל, הצפרדעים תפקדו ונראו בריאים ופעילים ללא כל תמותה. ראינו בהם גרעין ריבוי לעתיד, אולם תקלה טכנית גרמה לתמותה של כל הפריטים להוציא 3, שהעברו לתוך נביעה טבעית של מים (בשל חוסר כדאיות לטפל בשלושה פריטים).

סיכום ומסקנות

יש להמשיך ולבחון את גידול הצפרדעים באיזור הערבה ובכוונתנו להביא עוד קבוצה של צפרדעים מארה"ב. יש לזכור, שהחיה הזו מועברת לכאן מהסביבה הטבעית שלה, ובהכרח כרוך הדבר בבעיות.

לגבי קליטתה של הקבוצה השנייה, אנו מקווים לתוצאות טובות יותר לאור הנסיון שרכשנו. יחד עם זה, דרוש והכרחי לבצע ניסויים מעבדתיים מקיפים בכדי להעמיד דור חדש, מהטלת ביצים דרך הפרייתם לבקיעתם, גידול הראשנים, עד למעבר לצורתם הבוגרת. וכאן נראה לנו, שכל שלב כזה של גידול הצפרדע דורש תנאים מיוחדים משלו, וללא עזרת ניסויים מעבדתיים לא נוכל לצעוד קדימה.